

Ε.Κ.Φ.Ε. Αιγάλεω Ε.Κ.Φ.Ε. Αγίων Αναργύρων	Προκριματικός διαγωνισμός για την 14th EUSO 2016 Χημεία Σάββατο 5/12/2015
Ονοματεπώνυμο μελών ομάδας	1) ..... 2) ..... 3) ..... Σχολείο: .....
Ταυτοποίηση αλάτων με υδροχημικές αντιδράσεις, διαχωρισμός μιγμάτων και εύρεση περιεκτικότητας μίγματος	
Διάρκεια: 45 λεπτά (min)	

Θεωρητικό μέρος

Αντιδράσεις διπλής αντικατάστασης

Οι αντιδράσεις *διπλής αντικατάστασης* χρησιμοποιούνται συχνά για την ταυτοποίηση συγκεκριμένων ιόντων εφόσον οδηγούν είτε στο σχηματισμό χαρακτηριστικών ιζημάτων (διαφόρων αποχρώσεων) είτε στην παραγωγή αερίων. Ακολουθεί πίνακας ιζημάτων και αερίων:

Αέρια	Ιζήματα
HF, HCl, HBr, HI	AgCl, AgBr, AgI
H ₂ S	CaSO ₄ , BaSO ₄ , PbSO ₄
HCN	Όλα τα ανθρακικά (CO ₃ ²⁻) άλατα εκτός από K ₂ CO ₃ , Na ₂ CO ₃ , (NH ₄) ₂ CO ₃ .
NH ₃	Όλα τα θειούχα (S ²⁻) άλατα εκτός από K ₂ S, Na ₂ S, (NH ₄) ₂ S
CO ₂ και SO ₂	Τα υδροξείδια των μετάλλων εκτός από KOH, NaOH, Ca(OH) ₂ , Ba(OH) ₂

Θέμα 1^ο : Ταυτοποίηση ουσιών σε φιαλίδια που περιέχουν στερεά άλατα

Τα φιαλίδια Α, Β και Γ περιέχουν τα στερεά άλατα NaCl, Na₂CO₃ και NaNO₃, σε άγνωστη σειρά.

Έχετε στη διάθεσή σας διάλυμα HCl 3M, διάλυμα AgNO₃ 0,1M, σπάτουλα, και δοκιμαστικούς σωλήνες.

Ακολουθώντας την κατάλληλη πειραματική πορεία καλείστε να ταυτοποιήσετε τα άλατα στα φιαλίδια Α, Β, Γ, λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- ✓ Η προσθήκη των διαλυμάτων στους δοκιμαστικούς σωλήνες μπορεί να γίνει απευθείας από τα αντίστοιχα φιαλίδια
- ✓ Η διάλυση των στερεών γίνεται με μικρή ποσότητα (2-3ml) νερού
- ✓ Προσθέτετε 2-3ml περίπου αγνώστου διαλύματος (λιγότερο από το 1/3 του ύψους του σωλήνα)
- ✓ Προσθέτετε (όπου κρίνετε απαραίτητο) 2-3 σταγόνες από τα διαλύματα HCl 3M, και AgNO₃ 0,1M

Επεξεργασία αποτελεσμάτων

Χρησιμοποιώντας τα πειραματικά αποτελέσματα προσδιορίστε το περιεχόμενο των φιαλιδίων:

- ✓ Αναπτύσσοντας αναλυτικά το σκεπτικό με το οποίο εργαστήκατε
- ✓ Γράφοντας τις σχετικές χημικές εξισώσεις προσδιορίζοντας παράλληλα, το ίζημα ή το αέριο που προκύπτει και οδηγεί στην ταυτοποίηση του περιεχομένου του φιαλιδίου

Συμπληρώστε στα κενά το περιεχόμενο των φιαλιδίων:

Άλας Α:.....

Άλας Β:.....

Άλας Γ:.....

Θέμα 2^ο : Διαχωρισμός μιγμάτων – προσδιορισμός σύστασης μίγματος

Το φιαλίδιο Μ περιέχει μίγμα σιδήρου – χλωριούχου νατρίου. Έχοντας στη διάθεσή σας ηλεκτρονικό ζυγό, τριβλία petri για τοποθέτηση στερεών, σπάτουλα, μαγνήτη και κομμάτι χαρτιού, να προσδιορίσετε:

1. Την κατά βάρος σύσταση του μίγματος
2. Την % κατά βάρος σύσταση του μίγματος

Σημείωση: Ο μαγνητικός διαχωρισμός γίνεται με τη **βοήθεια χαρτιού γύρω από το μαγνήτη**, ώστε να μην κολλάνε τα ρινίσματα σ' αυτόν.

Μάζα μίγματος.....

Μάζα σιδήρου.....

Μάζα αλατιού.....

% περιεκτικότητα μίγματος σε σίδηρο.....

% περιεκτικότητα μίγματος σε αλάτι.....

Καρτέλα αξιολόγησης πειραματικής (εργαστηριακής) τεχνικής

Αιτία			Ομάδα						
		αρν. βαθμός							
Χρήση ζυγού	καλή	0							
	κακή	-2							
Διάλυση ουσίας	καλή	0							
	κακή	-2							
Προστατευτικά γάντια	ναι	0							
	όχι	-1							
Ασφάλεια κινήσεων	καλή	0							
	κακή	-3							
Μέτρηση όγκου	καλή	0							
	κακή	-1							
Καταστροφή οργάνου-μαγνήτης με ρινίσματα	όχι	0							
	ναι	-5							
Τακτοποίηση πάγκου	ναι	0							
	όχι	-2							
Συνεργασία	άριστη	0							
	κακή	-3							
Κλείσιμο φιαλιδιών με στερεά	ναι	0							
	όχι	-1							
Σύνολο									